

Complexnummer: 515315

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Kerkcomplex

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

515316, 515317, 515318

Woonplaats

Rottum

Gemeente

Het Hogeland

Provincie

Groningen

Hoofdadres van hoofdobject

Kloosterweg 13, 9998 XD Rottum

Complexomschrijving

Inleiding

Hervormde KERK uit 1889, opgetrokken in een Eclectische trant op de wierde van Rottum. Op deze plek stond eerder een kloosterkerk waarvan de gebinten zijn verwerkt in de huidige kerk. Toen de hervormde gemeente begin jaren zeventig werd samengevoegd met die van Usquert, raakte het gebouw zijn functie kwijt en is het in 1973 verkocht aan een particulier, een zekere heer Knol. Deze restaureerde het pand, evenals een groot aantal, voornamelijk familie ZERKEN die hij her en der, veelal in stukken op het kerkterrein aantrof. De gerestaureerde zerken liet hij op een rij aanbrengen aan de zuid- en westzijde van de kerk en langs een muurtje aan de noordzijde van de kerk.

Omstreeks 1980 nam de Stichting Rottumer kerk het kerkgebouw over en besloot weer kerkdiensten te gaan houden, een initiatief dat sindsdien voortzetting vindt.

Bij de kerk ligt een deels ommuurde begraafplaats (niet beschermd) met diaconiewoning (monumentnummer 23462), daterend uit de 17de of 18de eeuw. De entree tot kerk en begraafplaats wordt gevormd door een HEK met Art Nouveau motieven, waarschijnlijk uit het begin van deze eeuw, dat is aangebracht tussen een MUURWERK (waarschijnlijk nog uit de tijd van de oude kerk) dat de begraafplaats van de openbare weg scheidt. In de kerk bevinden zich enkele 17de-eeuwse en jongere interieuronderdelen, een uurwerk uit 1723 van Hendrik Hogenberg en een uit de vorige kerk afkomstig orgel uit circa 1861, dat na gereedkoming van de kerk uit 1889 een nieuwe kas met front kreeg.

Waardering

Complex bestaande uit een kerk met verzameling zerken, een muurwerk en een toegangshek van algemeen belang

- als weinig voorkomend voorbeeld in de provincie Groningen van een hervormd complex met kerkgebouw uit het eind van de 19de eeuw met deels oudere interieuronderdelen

- vanwege de hoge mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen

- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie van de verschillende onderdelen

- vanwege de opvallende en markante ligging bovenop de wierde.

Monumentnummer*: 515316

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 maart 2001
Kadaster deel/nr: 82769/147

Complexnummer

515315

Complexnaam

Kerkcomplex

*Woonplaats**

Rottum

*Gemeente**

Het Hogeland

*Provincie**

Groningen

*Straat**

Kloosterweg

*Nr**

13

*Toev.**

*Postcode**

9998 XD

*Woonplaats**

Rottum

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Kantens

*Sectie**

K

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

281

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Eenvoudige ZAALKERK met dakruiter opgetrokken in rode baksteen op een iets uitspringend trasraam van roodbruine klinkers. Het pand heeft een tweezijdig gesloten schilddak, gedekt met een zwart geglazuurde Friese golfpan, tegen een rechte voorgevel; onder de bakgoot (niet origineel) een fries van siermetselwerk in rode, gele en kalkzandsteen. De achtergevel wordt bekroond door een achtkantige piron met pluim. De beide zijgevels (noord en zuid), die in vieren worden gedeeld door gemetselde lisenen, hebben elk vier spitsboogvensters met gietijzeren tracering onder een spitsboog van donkere baksteen. De voorgevel (west) met een klimmend fries van rode, gele en donkere steen wordt op beide hoeken geflankeerd door pilasters met verdiepte vlakken van kalkzandsteen en wordt bekroond door een dakruiter. De dakruiter heeft een gepleisterde lantaarn met spitsboogvormige galmgaten en een ingesnoerde spits bedekt met leien; onder de dakruiter een (niet originele) wijzerplaat met daarop: anno 1958. In het midden van de voorgevel een dubbele paneeldeur met gemetselde stoep (twee treden) onder een spitsboog van rode en gele baksteen omrand door donkere steen; in de met rode baksteen gevulde boogtrommel een spitsboogvormige gevelsteen waarop staat: 1889 gebouwd, kerkvoogden D.B. Smedema, O.R. Clevering, W.O. Wolthuis. Links van de deur twee bakstenen met de initialen W.W. en O.C. en rechts van de deur twee met Ds. E. en D.S. Aan weerszijden van de entree een spitsboogvenster met gietijzeren tracering onder een spitsboog van rode baksteen met daaromheen een vooruitspringende spitsboog van donkere steen met klosjes; de onderdorpels van donkere baksteen hebben eveneens klosjes. Boven de entree een gietijzeren roosvenster met rollaag van rode, gele en kalkzandsteen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het bijna nog geheel in oorspronkelijke staat verkerende INTERIEUR zijn onder meer van belang: het gepleisterde tongewelf met ronde, decoratieve gietijzeren ventilatieroosters en ijzeren trekstangen, de houten kerkbanken opgesteld in twee rijen op een verhoogd houten plateau, de houten orgeltribune ondersteund door twee gietijzeren pilaren, de houten 17de-eeuwse preekstoelkuip met trapje en vijfhoekig klankbord, de twee koperen kaarsenhouders en het houten doophek. Eveneens is van belang het uurwerk uit 1723 van Hendrik Hogenberg.

Waardering

De kerk uit 1889 is van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als weinig voorkomend voorbeeld in de provincie Groningen van een hervormde kerk uit het eind van de 19de eeuw
- vanwege de sobere en afgewogen eclectische vormgeving
- vanwege de hoge mate van gaafheid van ex- en interieur
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de begraafplaats en diaconiewoning
- vanwege de opvallende en markante ligging bovenop de wierde.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

Monumentnummer*: 515317

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 maart 2001
Kadaster deel/nr: 82769/133

Complexnummer

515315

Complexnaam

Kerkcomplex

*Woonplaats**

Rottum

*Gemeente**

Het Hogeland

*Provincie**

Groningen

Locatiennaam

BY Kloosterweg 13, Rottum

Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente**

Kantens

*Sectie**

K

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

285

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

TOEGANGSHEK naar kerk en begraafplaats uit het begin van de 20ste eeuw. Het hek bestaat uit twee smalle ijzeren hoofdpijlers en één lagere, waartussen drie, uit regels en spijlen samengestelde beweegbare hekken met art-nouveau motieven zijn geplaatst. Het hek is aangebracht tussen een oudere bakstenen MUUR afgedekt met een ezelsrug die de begraafplaats aan de westzijde van de openbare weg scheidt.

Waardering

Toegangshek met muur van algemeen belang

- vanwege de ornamentiek van het hek
- vanwege de functionele relatie met de kerk
- vanwege de hoge mate van gaafheid.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaatshek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515318

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 maart 2001
Kadaster deel/nr: 82769/139

Complexnummer

515315

Complexnaam

Kerkcomplex

*Woonplaats**

Rottum

*Gemeente**

Het Hogeland

*Provincie**

Groningen

*Straat**

Kloosterweg

*Nr**

13

*Toev.**

*Postcode**

9998 XD

*Woonplaats**

Rottum

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Kantens

*Sectie**

K

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

282

Kantens

K

281

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Verzameling 17de-eeuwse en jongere natuurstenen zerken, gedecoreerd met de gebruikelijke doodssymbolen als een zandloper, vlinder, toorts en doodskop, verzameld door de heer Knol. De familie Knol nam een vooraanstaande plaats in binnen de gemeenschap van Rottum. Veertien zerken liggen op een rij, grenzend aan de zuidzijde van de kerk, zes aan de westzijde van de kerk en nog eens veertien liggen aan de noordzijde van de kerk, grenzend aan een muurtje dat de kerk van het aangrenzende land scheidt.

Waardering

Verzameling zerken van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarde

- vanwege de genealogische waarde.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafzerk